



T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/15323-15325

7/15327-15328

7/15477

7/15479

12.11.2024

7/15481

GK12

Sayı : E-32661919-610- 133
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 26/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1481486 sayılı yazınız.
b) 27/08/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1483619 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b)'de kayıtlı yazıyla iletilen Kars Milletvekili İnan Akgün ALP'in 7/15323, 7/15327 ve 7/15328, Aydın Milletvekili Süleyman BÜLBÜL'ün 7/15324 ve 15325, Erzurum Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın 7/15477, Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/15479 ile Isparta Milletvekili Hikmet Yalım HALICI'nın 7/15481 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (8 Sayfa)



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/15477 64 12

ERZURUM MİLLETVEKİLİ MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN 7/15477 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Mesleki Eğitim Merkezi Programı (MESEM), kökleri Anadolu da 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar sanat, ticaret ve ekonomi alanlarında ışık tutan esnaf ve sanatkâr kurumu niteliğindeki Ahilik kültürüne dayanan iş yeri tabanlı mesleki eğitimi öne çıkaran bir programdır. Cumhuriyet sonrası çıraklık eğitimine ilişkin ilk yasal düzenleme 1977'de 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu ile yapılmış, 1986'da çıkarılan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitime ilişkin esaslar belirlenmiştir. Çıraklık eğitimi, 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. 1977 yılından bugüne mesleki eğitim merkezleri bir mesleki ve teknik eğitim program türü olarak uygulanmaya devam etmektedir. Mesleki Eğitim Merkezi Programı iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak örgün eğitim kapsamında olup öğrencilerin haftalık ders çizelgeleri doğrultusunda okula ve beceri eğitimi aldıkları iş yerine devamları zorunludur. Bu programda isteyen öğrenciler eğitim süresi boyunca fark derslerini de tamamlayarak mezun olduklarında ustalık belgesi yanında ortaöğretim diploması almakta ve yükseköğrenimlerine devam edebilmektedirler.

Mesleki Eğitim Merkezi Programı, örnekleri farklı ülkelerde de bulunan iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak uygulanmaktadır. Bu programda öğrenciler teorik eğitimlerini okulda pratik eğitimlerini ise işletmelerde usta öğretici gözetiminde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde belirli bir program dahilinde almaktadırlar. Mesleki Eğitim Merkezi Programı'nın işletmeler ile kurulmuş olan organik bağı ve iş birliği neticesinde öğrencilerin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişmesine büyük ölçüde olumlu etkisi olduğu değerlendirilmektedir. İşletmelerde yapılan söz konusu beceri eğitimleri mesleki eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak ulusal mevzuata ve uluslararası sözleşmelerde belirtilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Nitekim Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesi asgari yaşa ilişkin hükümlerinin mesleki eğitimin ayrılmaz bir parçası olan işlerde uygulanmayacağını ortaya koymaktadır. Mesleki Eğitim Merkezi Programı kapsamında 2023 yılından 2024 yılı Kasım ayına kadar geçen sürede 26 hafif yaralanmalı, 5 ölümlü olmak üzere toplam 31 kaza meydana gelmiştir.

İşletmelerin iş sağlığı ve güvenliği hususlarındaki sorumlulukları 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile birlikte ilgili diğer mevzuat hükümleri ile belirlenmiş olup bu kapsamdaki denetim ve cezai işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkisi dahilindedir. Ancak Bakanlığımızca, 02.02.2024 tarihli ve 95718711 sayılı 2024/36 No'lu Mesleki Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği Genelgesi, 81 il valiliğine ve ilgili bakanlıklara gönderilmiştir. Bu Genelge ile okullarda ve işletmelerdeki iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin artırılması, iş yerlerinin beceri eğitimi için öğrenci göndermeye uygun olup olmadığının ilgili komisyonlar tarafından yeniden kontrol edilmesi ve uygun şartları sağlamayan iş yerlerine beceri eğitimi için öğrenci gönderilmemesi talimatı verilmiştir. Bu doğrultuda Bakanlığımız taşra birimlerince oluşturulan komisyonlarca 144.382 işletme ziyaret edilmiş 25.392 işletmenin gerekli şartları sağlamadığı değerlendirilerek bu işletmelerdeki öğrencilerin beceri eğitimi sözleşmesi feshedilmiş, öğrenciler yeni işletmelere yönlendirilmiştir.

İş kazaları ile ilgili olarak Bakanlığımızın işletmeler üzerinde idari veya cezai yaptırım yetkisi bulunmamakta olup bu hususta 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.